

спадів і підйомів в економіці, скорочення податкових надходжень до бюджету для стимулювання економіки без відповідного коригування державних витрат, виникнення несприятливого інвестиційного клімату в країні і інші.

Ширшим за поняття державного боргу є поняття державної заборгованості, або заборгованості держави. Державна заборгованість відображає економічні відносини, з одного боку, всередині держави та, з іншого боку – між фізичними і юридичними особами – резидентами і нерезидентами, урядами іноземних держав, міжнародними фінансово-кредитними організаціями. Специфічність цих відносин пов'язана з необхідністю відшкодування коштів за надані кредити (зокрема гарантовані урядом), виконані роботи, надані послуги; з участю країни у міжнародних громадських, фінансових і військових організаціях; з відшкодуваннями взятих на себе державою економічних і соціальних зобов'язань тощо.

Ефективність управління державним боргом значною мірою визначається іншими видами економічної політики. Прибуток на інвестований капітал, а отже, й розмір позик безпосередньо залежать від торговельної політики, політики валютних курсів, цінової політики, а також від грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики. У свою чергу, рівень зовнішньої заборгованості та умови надання зовнішнього боргу значною мірою визначають характер економічної політики в країні.

Список використаних джерел

1. Лісовенко В.В., Бенч Л.Я., Бец О.І. Державний борг: концептуальні засади та макроекономічні аспекти. *Фінанси України*. 2014. №12. С. 29.
2. Лондар С. Можливості змін у борговій політиці України. URL: <http://ascep.in.ua/2016/05/mozhливostizmin-u-borgoviy-polititsi-ukrayini.html>.
3. Покин'череда В. В., Копняк К. В. Організація аудиту ефективності управління державним боргом. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7793>.

Віола Ларіонова

студентка,

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗМІН У ДЕРЖАВНОМУ РЕГУЛЮВАННІ: ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ

Найбільш масштабним завданням соціально орієнтованої економіки держави яке формується в ринковому господарстві України є діяльність щодо соціального захисту всіх верств суспільства і по виробленню стратегії ефективної політики забезпечення соціальної стабільності. Формою її реалізації виступає фактичний образ дій держави, втілений в соціальну політику, яка охоплює всі сфери економічних відносин у країні. Одним з найважливіших

напрямів діяльності соціальної політики є регулювання демографічної політики та охорони здоров'я.

Проблеми в економічній та соціальній сферах визначають пріоритети щодо дій державної демографічної політики. Українська нація опинилася перед серйозною загрозою демографічної катастрофи. Така ситуація потребує формування принципово нової національної демографічної політики та передбачає втілення цілісної системи державних заходів, які направлені на підвищення демографічного розвитку країни.

Останнім часом, зважаючи на девальвацією традиційних форм і методів державного управління, з метою зміцнення державної влади і розширення меж регулювання соціальних і політичних процесів у державно-управлінській науці ще більшої актуальності набуває проблема державного регулювання. Ефективне державне регулювання забезпечує захист прав особистості, законність, стабільність, порядок і організованість суспільства, реалізацію перспектив соціального та економічного розвитку, удосконалення державного управління. Необхідність розробки нових наукових напрямів дослідження проблеми правового регулювання державного управління обґрунтовується державно-управлінськими процесами, що відбуваються в Україні.

Складність та суперечливість процесів реформування державного управління, особливо в контексті конституційної та адміністративної реформ, зумовлюють потребу в теоретичному осмисленні й розробці науково обґрунтованого інструментарію, за допомогою якого можна зробити ефективнішим процес державної розбудови.

Характер завдань, пов'язаних із управлінням, впливає на сутність управлінських функцій. Завдання, що здійснюють органи державного управління, є вельми різноманітними. Кожна управлінська акція передбачає наявність певної мети та використання для її досягнення відповідних засобів.

Державне управління як вид соціального управління обов'язково містить три елементи: прийняття рішення, його виконання та контроль за реалізацією. Державне управління – це частина державної діяльності, що має основним призначенням здійснення виконавчої влади. Державне управління здійснюють відповідно до принципів (засад), закріплених Конституцією України. Слід зазначити, що будь-яка діяльність, а тим більш управлінська, має певну основу. Конституція України дозволяє віднести до принципів державного управління такі: відповідальності органів виконавчої влади (посадових осіб) за доручену справу перед людиною і державою; верховенства права; законності; участі громадян та їх об'єднань в управлінні; рівноправності громадян в управлінні; гласності.

Одні вчені вважають, що державне регулювання є однією із функцій державного управління, інші розглядають їх як тотожні поняття. Поняття державного регулювання слід розглядати у широкому та вузькому значенні. У широкому значенні воно виражається у встановленні загальних правил поведінки (діяльності) учасників суспільних відносин і їх коригуванню в залежності від зміни умов. Його суб'єктами є органи законодавчої та виконавчої

влади, а також суди. Традиційними правовими формами державного регулювання є закони та підзаконні акти, а також акти судової влади. Очевидно, в такому значенні поняття «державне регулювання» фактично ототожнюється з правовим регулюванням, що здійснюється державною, однак виділення такого поняття навряд чи є доцільним як з погляду теорії адміністративного права, так і під кутом зору теорії права взагалі. Крім того, було навіть висунуте припущення про те, що розмежовувати категорії регулювання і управління потрібно в залежності від того, в якій галузі або сфері вони реалізуються. Так, О. Вознесенська зазначає, що у зв'язку з переходом до ринкових відносин поняття державного регулювання поступово витіснило поняття державного управління залишивши йому управлінські функції відносно об'єктів, що знаходяться в державній власності, а всі інші галузі і сфери суспільства охопило державне регулювання. Такий підхід може бути виправданим лише на певному рівні дослідження і може бути допустимим для потреб практики, але аж ніяк не на загальному рівні теорії адміністративного права.

Таким чином державне регулювання і державне управління є, перш за все, діяльністю, тому порівняння цих понять буде полягати у співставленні змісту діяльностей, що становлять сутність державного управління і державного регулювання. Традиційним для вітчизняної управлінської думки є підхід, відповідно до якого державне управління є особливим видом соціального управління, його об'єктом є суспільні відносини та інститути, які мають властивості системи, тому зміст управління може направлятись, в залежності від її потреб, на впорядкування системи, її стабілізацію або переведення її у інший стан, та здійснюється шляхом відповідної організації і координації діяльності людей. Таким чином, зміст державного управління складають його функції.

Список використаних джерел

1. Денисенко К. В. Державна політика у сфері соціального захисту: аналіз понятійно-категоріального апарату. Ефективність державного управління. 2017. Вип. 2. С. 95-101.
2. Добрева Н. Ф. Концептуальні основи формування соціальної політики в сучасних умовах функціонування економічної системи України. Ефективність державного управління. 2015. Вип. 44(2). С. 73-79.
3. Моторнюк У. І. Соціальна політика як необхідна умова функціонування соціальної держави. Економіка та держава. 2016. № 12. С. 23-26.